

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบพฤติกรรมภาวะผู้นำทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในฐานะหัวหน้าสถานศึกษา สังกัดส่วนภูมิภาคในเขตการศึกษา 11 ซึ่งมีจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ และศรีสะเกษ

ประชากรในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในฐานะหัวหน้าสถานศึกษา สังกัดส่วนภูมิภาค ตั้งอยู่ในเขตการศึกษา 11 ซึ่งทุกคนดำรงตำแหน่งผู้บริหารในสถานศึกษา ได้แก่ ตำแหน่งครูใหญ่ 29 คน ตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ 80 คน และตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน 61 คน รวมทั้งสิ้น 160 คน¹ การวิจัยครั้งนี้ไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบ แบบภาวะผู้นำในทางการบริหาร ซึ่งสร้างโดย วิลเลียม เจ เรดดิน (William J. Reddin) ที่เรียกกันว่า Management Style Diagnosis Test (MSDT) แบบทดสอบนี้สร้างขึ้นโดยการพัฒนาจากความเชื่อตามทฤษฎีสามมิติ (3 - D Theory) ของเรดดินเอง ทฤษฎีสามมิติ (3 - D Theory) ของเรดดินนี้เป็นทฤษฎีในทางการบริหารที่กล่าวถึงความสำคัญใน 3 ด้าน ได้แก่

¹ กองการมัธยมศึกษา ทำเนียบโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดส่วนภูมิภาค (กรุงเทพมหานคร: กองการมัธยมศึกษา, 2527), หน้า 63 - 70. (อัตสำเนา)

มิติที่ 1 ด้านมุ่งงานหรือกิจสัมพันธ์ Task Orientation (TO) โดยจะพิจารณา โดยดูว่าผู้บริหารผู้นั้นให้ความสำคัญที่จะให้งานสำเร็จมากน้อยเพียงไร

มิติที่ 2 ด้านมิตรสัมพันธ์ Relationship Orientation (RO) พิจารณาจากนัก บริหารให้ความสำคัญสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานหรือบุคลากรในองค์กรมากน้อยเพียงไร

มิติที่ 3 ด้านประสิทธิผลในการทำงาน (Effectiveness) ให้ความสนใจว่า ผลงานที่ได้นั้นจะมีประสิทธิผลมากน้อยแค่ไหน ซึ่งเครื่องมือ MSDT นี้แบ่งเป็นสองส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามจำนวน 64 ข้อ มีกล่าวไว้ในภาคผนวก

ส่วนที่ 2 เป็นเครื่องมือวินิจฉัยพฤติกรรมภาวะผู้นำทางบริหาร ซึ่งจะได้อีกกล่าวในตอน วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปส่งด้วยตนเอง ในขณะที่มีการประชุมผู้บริหาร เช่น ประชุม ประจำปี ประชุมประจำเดือน, ประชุมกลุ่มส่วนหนึ่ง เมื่อผู้ตอบเสร็จ ผู้วิจัยก็รับมาด้วย ตนเอง อีกส่วนหนึ่งผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ เมื่อผู้ตอบแบบสอบถามเสร็จก็ให้ ส่งกลับคืนมายังผู้วิจัยโดยทางไปรษณีย์ อีกบางส่วนผู้วิจัยต้องไปรับด้วยตนเอง ณ สำนักงานของผู้ตอบแบบสอบถาม หลังจากได้แบบสอบถามกลับคืน ได้ตรวจดูความสมบูรณ์แบบสอบถามแล้ว ปรากฏว่า มีแบบสอบถามสมบูรณ์ 148 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.50 ในจำนวน 148 ฉบับ เป็น ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน 46 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 31.08 เป็นผู้ดำรงตำแหน่ง อาจารย์ใหญ่ 73 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 49.32 เป็นผู้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ 29 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 19.59

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมา ได้ตรวจและวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายบุคคล โดย เครื่องมือการวินิจฉัยแบบภาวะผู้นำตามทฤษฎีสยามมิติ หลังจากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำมา

แจกแจงความถี่ และหาอัตราร้อยละโดยส่วนรวม วิธีวิเคราะห์โดยเครื่องมือ
ของ เรดติน มีขั้นตอนในการวิเคราะห์เป็นขั้น ๆ ดังนี้

เครื่องมือการวินิจฉัยพฤติกรรมภาวะผู้นำทางบริหารตามทฤษฎีสามมิติ

ขั้นที่ 1 ให้พิจารณาแบบทดสอบทุกข้อว่าผู้ตอบเลือกข้อ ก. หรือข้อ ข. แล้วลอก
อักษร ก. หรือ ข. ลงในช่องแต่ละช่องที่มีเลขกำกับไว้

ขั้นที่ 2 รวมจำนวนเฉพาะข้อ ก. ตามแนวนอนของแต่ละแถว มาใส่ตัวเลขไว้ในช่อง
ซ้ายมือให้ครบทุกแถว

		แนวนอน →							
A	_____	1	2	3	4	5	6	7	8
B	_____	9	10	11	12	13	14	15	16
C	_____	17	18	19	20	21	22	23	24
D	_____	25	26	27	28	29	30	31	32
E	_____	33	34	35	36	37	38	39	40
F	_____	41	42	43	44	45	46	47	48
G	_____	49	50	51	52	53	54	55	56
H	_____	57	58	59	60	61	62	63	64
		A	B	C	D	E	F	G	H

ขั้นที่ 3 รวมข้อ ข. ตามแนวดิ่ง ลงใน A - H ตามที่ว่างไว้

ขั้นที่ 4 ยกยอดคะแนน A - H จากขั้น 2 มาไว้ได้ขั้น 3

ขั้นที่ 5 รวมคะแนน A - H ในขั้น 3 และขั้น 4 เข้าด้วยกันเป็นคะแนนที่ยังไม่ได้จัดระดับคะแนนตั้งแต่ A - H รวมกันได้เท่ากับ 64

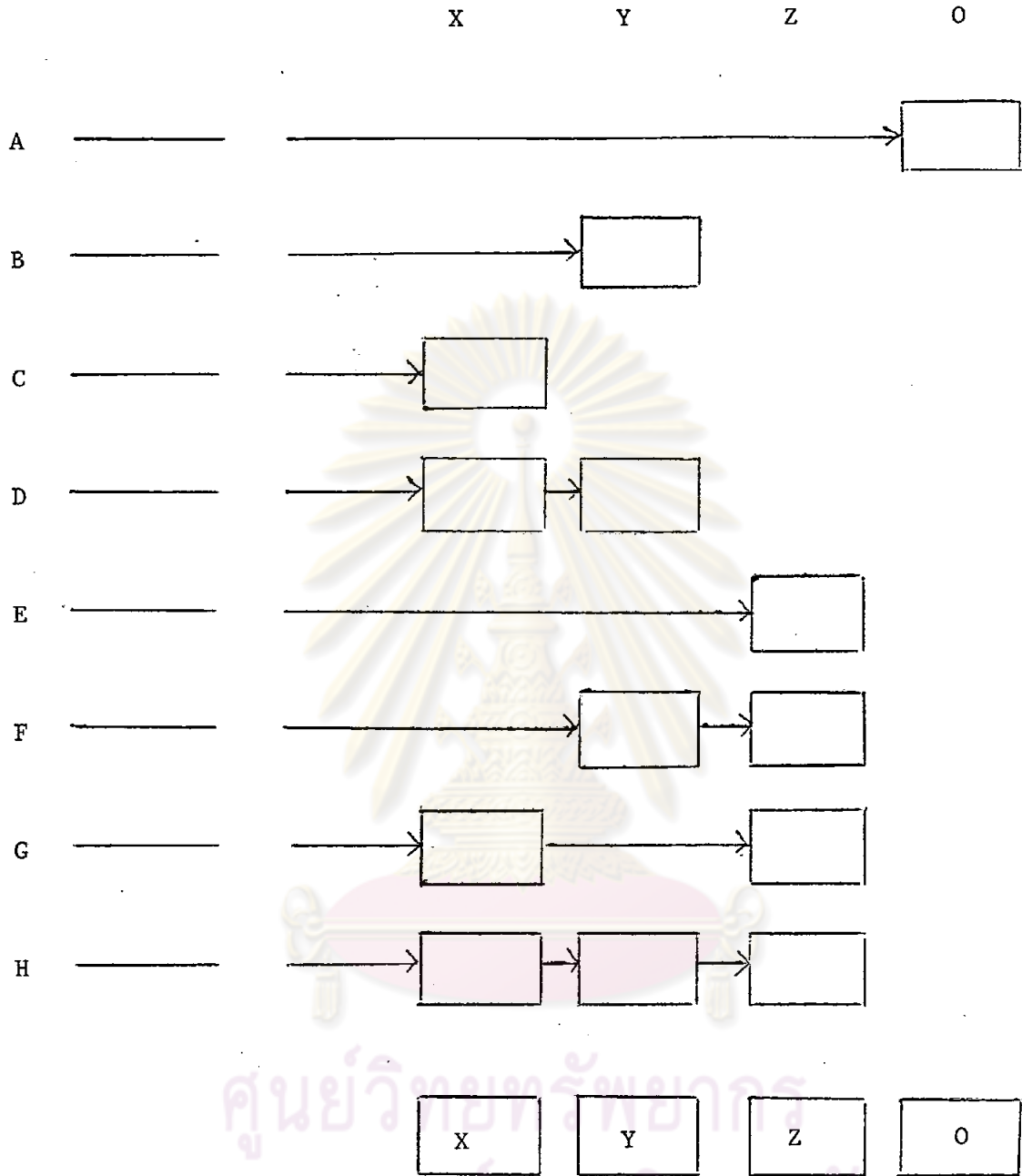
ขั้นที่ 6 ตัวเลขที่จะนำมาจัดระดับใหม่เพื่อแก้ความอคติของแต่ละบุคคล

A	B	C	D	E	F	G	H
+1	+2	+1	0	+3	-1	0	-4

ขั้นที่ 7 ผลบวกของสองขั้นคือ ขั้นที่ 5 และขั้นที่ 6 เป็นคะแนนที่จัดระดับแล้ว ตั้งแต่รวมกันต้องได้ 66

ขั้นที่ 8 กรอกคะแนน A ถึง H ตามขั้นที่ 7 ลงในช่อง ทุกช่องด้วยจำนวนเดียวกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขั้นที่ ๑ รวมคะแนนในช่องสี่เหลี่ยมตามแนวตั้งในช่อง X Y Z ส่วนช่อง O

ไม่ใช่โน้ตสี่

ขั้นที่ 10 ลอกคะแนนพฤติกรรมภาวะผู้นำ และมิติภาวะผู้นำ ลงในช่องดังนี้

ซึ่งเป็นคะแนนดิบ

A	B	C	D	E	F	G	H	X	Y	Z

ขั้นที่ 11 เทียบคะแนนมิติดิบ เป็นคะแนนสำเร็จที่เทียบแล้วจาดตาราง

ตาราง เทียบคะแนนมิติทั้งสามมิติ

คะแนนมิติดิบ	0-29	30-31	32	33	34	35	36-37	38 ขึ้นไป
คะแนนมิติที่เทียบแล้ว	0	0.6	1.2	1.8	2.4	3.0	3.6	4.0

ผลที่ได้จากคะแนนมิติ เมื่อเทียบแล้วได้ดังนี้

X	Y	Z

- X หมายถึง ความมุ่งมั่น เกี่ยวกับงานในหน้าที่หรือภารกิจสัมพันธ์
- Y หมายถึง สัมพันธภาพกับผู้ร่วมงาน หรือมิติมิตรสัมพันธ์
- Z หมายถึง มิติประสิทธิผล (ความสำเร็จตามเป้าหมายของงานในหน้าที่)

ขั้นที่ 12 นำคะแนนพฤติกรรมภาวะผู้นำ และมิติภาวะผู้นำมาเทียบกลุ่มระดับคะแนน เพื่อการประเมินค่าโดยการจัดระดับคะแนนดังนี้

ระดับ	คะแนนพฤติกรรม	คะแนนมิติภาวะผู้นำ	เกณฑ์ระดับการประเมินค่า
C 1	2 _____ 4.9	0 _____ 0.59	มีค่าน้อยที่สุด
C 2	5 _____ 5.9	0.6 _____ 1.19	มีค่าน้อย
C 3	6 _____ 6.9	1.2 _____ 1.79	มีค่าค่อนข้างน้อย
C 4	7 _____ 7.9	1.8 _____ 2.39	มีค่าปานกลาง
C 4	8 _____ 8.9	2.4 _____ 2.99	มีค่าปานกลาง
C 5	9 _____ 9.9	3.0 _____ 3.59	มีค่าค่อนข้างมาก
C 6	10 _____ 10.9	3.6 _____ 3.99	มีค่ามาก
C 7	11 ขึ้นไป	4.0 ขึ้นไป	มีค่ามากที่สุด

ขั้นที่ 13 ทาลักษณะรวม ๆ ของพฤติกรรมภาวะผู้นำเป็นรายบุคคล โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

A	ผู้ทีมงาน	X	ต่ำกว่า 2	Y	ต่ำกว่า 2	Z	ต่ำกว่า 2
B	นักบุญ	X	ต่ำกว่า 2	Y	มากกว่า 2	Z	ต่ำกว่า 2
C	ผู้เผด็จการ	X	มากกว่า 2	Y	ต่ำกว่า 2	Z	ต่ำกว่า 2
D	ผู้ประนีประนอม	X	มากกว่า 2	Y	มากกว่า 2	Z	ต่ำกว่า 2
E	ผู้ยึดระเบียบ	X	ต่ำกว่า 2	Y	ต่ำกว่า 2	Z	มากกว่า 2
F	นักพัฒนา	X	ต่ำกว่า 2	Y	มากกว่า 2	Z	มากกว่า 2
G	ผู้เผด็จการมีศิลปะ	X	มากกว่า 2	Y	ต่ำกว่า 2	Z	มากกว่า 2
H	นักบริหาร	X	มากกว่า 2	Y	มากกว่า 2	Z	มากกว่า 2